

KRAVSPECIFIKATION:

Kortlægning af omkostninger ved implementering af engangsplastikdirektivets oprydningsansvar

1 OPGAVEBESKRIVELSE

1.1 Baggrund for opgaven

Med engangsplastikdirektivets¹ (SUPD) ikrafttrædelse den 3. juli 2019 lød startskuddet til implementeringsarbejdet. I direktivet anvendes forskellige virkemidler fra produkttype til produkttype, som er omfattet, og direktivkravene træder løbende i kraft frem til 31. december 2024. Direktivet spænder bredt ift. berørte sektorer og berørte brancher - fra convenience- og take-away-branchen til tobaksindustrien og fiskerisektoren.

Et af virkemidlerne i direktivet er udvidet producentansvar på udvalgte produkttyper, og her under ligger et krav om oprydningsansvar, som vil have væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for de berørte aktører.

Denne analyse skal bidrage til at kortlægge de erhvervsøkonomiske konsekvenser ved oprydningsansvaret.

1.2 Opgavens formål

Det forventes, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser ved implementering af engangsplastikdirektivets producentansvar og oprydningsansvar² vil være betydelige. Kommunerne står for oprydning af henkastet affald i dag. Disse aktiviteter er ofte en del af andre aktiviteter i kommunen f.eks. rengøring af offentlige toiletter, fjernelse af graffiti og ukrudt bekæmpelse. Omkostningerne til oprydning af henkastet affald kan derfor umiddelbart ikke identificeres ud af kommunernes budgetter. Dertil kommer, at omkostninger til oprydning af specifikke fraktioner også er ukendt – herunder de typer, som der er pålagt oprydningsansvar jf. SUPD. Desuden er der på nuværende tidspunkt heller ikke fastsat retningslinjer for renholdelsesniveau i det offentlige rum på tværs af hele landet. Disse problemstillinger skal denne analyse se nærmere på.

Opgaven har overordnet til formål at foretage en analyse, som skal bidrage til implementeringsarbejdet med engangsplastikdirektivet. Konkret skal resultaterne indarbejdes i det økonomiske datakort for lovforslag om producentansvar og oprydningsansvar, og de skal bidrage til at kvalificere beslutningsgrundlaget for den videre implementering.

1.3 Opgavens indhold

Opgavens indhold består i yderligere kvalificering af omkostninger forbundet med den oprydnings- og indsamlingsopgaven, som kommunerne varetager i dag. Dette kræver en konkret analyse af de eksisterende omkostninger til indsamling og oprydning, som kommunerne har i dag, og dermed hvilke omkostninger, som producenterne vil skulle dække gennem det udvidet producentansvar og oprydningsansvar. Kommuner og

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0904&from=EN>

² For produkttyper omfattet af direktivet: Cigaretfilter, fødevarerholdere, indpakningsposer og folier, drikkevarerholdere, drikkebægre inkl. låg, letvægtsplastbæreposer, vådservietter, balloner og fiskeredskaber (fiskeredskaber er dog ikke omfattet af oprydningsansvaret)

producenter arbejder selv på at kvalificere disse omkostninger. Det vurderes dog, at der er behov for, at Miljøstyrelsen og Miljø- og Fødevarerministeriet har sin egen kvalificering af omkostninger til brug for Regerings- og Folketingsbehandling af lovforslag om bl.a. oprydningsansvar i Folketingsåret 20/21.

Denne opgaven er opstarten på processen for implementering af SUPD og særligt det krævede oprydningsansvar af engangsprodukttyperne, som er omfattet. Denne kortlægning skal sikre grundlag for dialog med relevante interessenter og der igennem sikre den mest optimale løsning for alle parter ved den endelige implementering.

Følgende arbejdsplaner skal gennemføres i dette projekt:

Arbejdsplan 1 – Mængder henkastet affald

Der skal udarbejdes et estimat over mængderne af de enkelte produkttyper omfattet af SUPD, som bliver henkastet og på anden måde bortskaffet i det offentlige rum fordelt på lokationstype. Dette skal ske gennem dataindsamling fra tidligere undersøgelser samt dialog og interviews med relevante interessenter, kommuner og organisationer som f.eks. Hold Danmark Rent.

Såfremt troværdig data ikke kan tilvejebringes, kan en alternativ fremgangsmåde være at udvikle en model baseret på markedsførte mængder og scenarier for sandsynlige mængder af henkastet affald, som er omfattet af SUPD.

Arbejdsplan 2 – Omkostninger ved oprydning

Der skal i denne arbejdsplan udarbejdes et estimat af kommunernes og statens konkrete omkostninger forbundet med oprydning af henkastet affald og indsamling i det offentlige rum af de produkttyper, som er omfattet af SUPD. Dette skal danne grundlag for beregning af estimater af oprydningsomkostninger for hver enkelt produkttype omfattet af SUPD. Omkostningerne skal opgøres på bl.a. indsamlingsmateriale, arbejdskraft og affaldshåndtering jf. ”rimelige omkostninger” i SUPD. Denne arbejdsplan skal løses gennem tæt samarbejde og dialog med kommunerne og relevante myndigheder.

Der skal yderligere laves en baseline for omkostningerne til renhold i kommunerne og i staten for 2020 for produkttyperne omfattet af SUPD. Ud fra denne baseline er det muligt at følge udviklingen i mængderne af henkastet affald omfattet af SUPD. Denne baseline skal indeholde information om fordelingen af omkostninger til de enkelte aktiviteter for renhold bl.a. midler til manuel indsamling, fejmaskiner bortskaffelse og lønninger til ansatte.

Denne arbejdsplan bygger videre på resultaterne fra Arbejdsplan 1 for at sikre høj kvalitet af estimatet af oprydningsomkostningerne.

Arbejdsplan 3 – Definitioner

I Arbejdsplan 3 skal følgende undersøges og defineres:

- Hvordan kan renholdelse defineres, og findes der en standard for renholdelse? I denne sammenhæng kan der f.eks. ses nærmere på Hold Danmark Rents renhedsgrad-kategorier.
- Hvordan kan en definition på renhold se ud, som er implementerbar for alle kommuner, og hvilke parametre skal der tages højde for? Definitionen skal bruges til at kvalificere omkostningsniveauet ud fra ens kriterier på tværs af kommunerne.
- Hvordan opgøres omkostningerne til renhold i dag for kommuner og relevante myndigheder?

- Hvilke aktiviteter og oprydningsudstyr som f.eks. fejmaskiner, manuel oprydning, bortskaffelse og løn til personale omfattes i dag af de forskellige kommuners og statens renholdelsesbudget, og hvordan er mængden af oprydningsaktiviteter fordelt på forskellige lokationstyper i kommunen og staten?
- Hvilke muligheder er der for en økonomisk opsplitning af de praktiske oprydningsaktiviteter, som f.eks. fejning, i dag og muligvis i fremtiden, så det sikres, at producenterne omfatter oprydningsansvaret ikke bidrager til anden oprydningsaktivitet. Denne undersøgelse skal bruges med henblik på at kunne kvalificere omkostningerne til oprydning yderligere.

I forbindelse med Arbejdspakke 3 skal der afholdes en workshop, hvor Miljø- og Fødevareministeriets Informationsgruppe for engangsplastikdirektivet inviteres til at bidrage med løsningsforslag. Der skal i denne forbindelse være særligt fokus på Arbejdspakke 3, punkt 2.

Arbejdspakke 4 – Model

I Arbejdspakke 4 skal der opstilles en eller flere modeller for, hvordan man i praksis bedst kan etablere fordelingsnøgler til beregning af omkostningerne for oprydningsansvaret, og hvordan man mest optimalt overfører midler og information fra producent til staten og kommunerne. For at kunne fremstille en realistisk model er det nødvendigt at overveje, hvordan roller og ansvar skal fordeles aktørerne imellem.

Modellerne skal indeholde fremstillingen af en eller flere fordelingsnøgler, som indeholder en vurdering af de variable, som vil påvirke modellen for beregning af oprydningsomkostninger ved implementering af SUPD. Variable der skal indgå i en sådan beregningsmodel omfatter bl.a. omkostninger til tilsyn med producenter, datahåndtering og – indsamling samt praktiske oprydningsaktiviteter.

1.4 Leverancer

I løbet af projektperioden skal der indleveres fire opsummeringer af resultaterne fra hver arbejdsopgave, når hver enkelt arbejdsopgave er færdig.

Den sidste leverance er en afsluttende og sammenfattende rapport indeholdende de fulde udgaver af hver arbejdsopgave på dansk eller engelsk og leveret i Miljøstyrelsens rapportskabelon. Denne endelige leverance skal indeholde en kort sammenfatning af resultaterne fra hver enkelt arbejdsopgave, samt en kort sammenfatning for det samlede projekt.

1.5 Generelle krav

Leverandøren skal overholde krav og beskrivelser i denne kravspecifikation.

- Tilbudsgivers løsningsbeskrivelse skal bestå af en udførlig tids- og projektplan for aktiviteter og leverancer. Desuden skal beskrivelsen indeholde begrundelser for konkrete valg.
- Tilbudsgiver skal levere en plan over tidsforbrug fordelt på deltagere og delopgaver.
- Der skal i løsningsbeskrivelsen være en betalingsplan, som fastsætter bagudrettet fakturering ved de enkelte leverancer, eller alternativt kvartalvis fakturering med fremdriftsrapport i fald, de enkelte leverancer ikke lader sig adskille til særskilt fakturering.
- Leverancen skal inden for den fastsatte tidsramme og budget opfylde Miljøstyrelsens behov bedst muligt.

1.6 Krav til kvalitetssikring

Der er tale om et projekt, som skal udføres gennem tæt samarbejde mellem leverandør og Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen har ret til løbende at kontrollere leverancens niveau og kvalitet. Materiale der leveres til Miljøstyrelsen, skal kvalitetssikres af leverandør inden levering til Miljøstyrelsen.

Det er et krav, at alle leverancer i forbindelse med dette projekt gennemgår en kvalificeret kvalitetssikring. Alle faktuelle oplysninger i afrapporteringen skal tydeligt have angivet kildehenvisninger, og det skal desuden tydeligt fremgå hvilke dele af teksten, der er konsulents vurdering og fortolkning, eller som er udtryk for forskellige interessenters holdninger og ønsker.

Det ses gerne, at tilbudsgiver inddrager en kort beskrivelse af den forventede procedure for kvalitetssikring i tilbudsmaterialet.

1.7 Succeskriterier

Succeskriterierne for denne opgave er at:

- Få estimater af høj kvalitet over mængderne af de enkelte produkttyper omfattet af SUPD som henkastes i det offentlige rum.
- Få estimater af høj kvalitet af oprydningssomkostningerne for kommunerne og relevante myndigheder for hver enkel produkttype omfattet af SUPD.
- Få en baseline for kommunernes oprydningssomkostninger for henkastet affald omfattet af SUPD.
- Få en velformuleret og fyldestgørende mulig definition for udtrykket ”renhold”
- Få foretaget en dybdegående analyse af hvordan omkostninger til renhold opgøres i kommunerne i dag, hvilke aktiviteter der er omfattet, og om en opsplitninger af aktiviteterne er muligt.
- Få en eller flere velunderbyggede modeller for beregningen af omkostninger til oprydningsansvar.
- Få en eller flere velunderbyggede modeller for overførslen af data og midler fra producent til staten og kommunerne
- Få en endelig samlet rapport på dansk eller engelsk inkl. en fyldestgørende sammenfatning leveret i Miljøstyrelsens rapportskabelon.

2 ORGANISERING

2.1 Organisering og aktørinddragelse

Miljøstyrelsen er projektjere og træffer dermed de endelige beslutninger om prioritering vedrørende kvalitet, ressourcer, tid og eventuelle ændringer i opgavens indhold.

Leverandøren er projektleder og udviser ejerskab og engagement. Projektet kan gennemføres ved brug af underleverandør. Alle beslutninger i forbindelse med projektets opbygning skal godkendes af Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen har den direkte dialog til leverandøren. Leverandøren har den primære og direkte kontakt til eventuelle underleverandører, interessenter og andre relevante for projektet.

Leverandøren skal sørge for at Miljø- og Fødevareministeriets Informationsgruppe for engangsplastikdirektivet inddrages gennem interviews og workshops. Leverandøren står for afholdelse af workshops inkl. omkostninger i denne forbindelse.

2.2 Afrapportering og kommunikation

Leverandøren skal afrapportere ved levering af afsluttede arbejdsplaner i form af en kort skriftlig status til Miljøstyrelsen angående fremdriften af det fulde projekt. Desuden afholdes der projektmøder mellem leverandøren og Miljøstyrelsen omhandlende status på opgaven og fremgangen. Der afholdes 2-3 statusmøder mellem leverandøren og Miljøstyrelsen omhandlende status på opgaven. Det er leverandøren, som agerer sekretær ved statusmøder.

Der gøres opmærksom på, at Styrelsen har flyttet alle arbejdspladser permanent til Odense. Møder med Miljøstyrelsen skal derfor forventes afholdt i Odense eller via Skype, medmindre der er behov for inddragelse af Miljø- og Fødevareministeriets Departement, hvorved møder undtagelsesvis kan afholdes i København. Alle møder afholdes i henhold til nuværende eller fremtidige fastsatte regler udstedt grundet COVID-19. Både interne regler fastsat hos Kunde og Leverandør skal overholdes samt eksterne regler på området.

2.3 Økonomi og betalingsplan

Der er til opgaven afsat et budget på maksimalt 600.000 kr. ekskl. moms. Vederlaget dækker alle omkostninger vedrørende projektets udførelse ekskl. moms, hvilket også indbefatter transportomkostninger, hotelophold, kontorhold og alle øvrige omkostninger forbundet med projektløsningen.

Leverandøren afregnes bagudrettet, når leverancen er godkendt af Miljøstyrelsen. Udbetaling i rater kan aftales.

2.4 Tidsplan

Leverandøren forventes at levere en detaljeret tidsplan inkl. statusmøder, og leverancerne af arbejdsplanerne skal udføres til de ved kontraktindgåelsen fastsatte leveringstidspunkter. Selve kontrakten udløber først, når sidste rapport er afleveret og godkendt.

Projektplanen skal tage udgangspunkt i, at sidste rapport skal leveres til Miljøstyrelsen senest den 21. august 2020 som færdigt udkast til en rapport, hvor resultaterne er endelige. Den endelige rapport skal være godkendt inden 1. september 2020.

2.5 Optioner

Kontrakten indeholder en option, som er frivillig for Miljøstyrelsen at til- eller fravælge i kontraktens løbetid. Optionerne er som følgende:

- Miljøstyrelsen har i kontrakten inddraget en option, hvorefter Miljøstyrelsen har mulighed for at forlænge kontrakten med op til 6 måneder, såfremt der grundet uforudsete forsinkelser fra Miljøstyrelsens side opstår behov herfor. Forlængelse skal aftales mellem parterne.

3 TILBUDSMATERIALE

3.1 Krav til tilbudsmaterialer

Leverandøren fremsender forslag til beskrivelse af opgaveudførelsen, samt oplysninger om hvilke konsulentkategorier, som varetager delopgaverne i projektet. Dette gøres ved at fremsende CV'er (maks. to A4-

sider per person) på de aktuelle konsulenter og en timepris pr. konsulentkategori. Leverandørens samlede tilbud beregnes ud fra et fast antal timer $\times$ angivne timepris per konsulentkategori.

Tilbuddet skal indeholde beskrivelse af, hvordan tilbudsgiver har tænkt sig at tilgå opgaven for de forskellige leverancer, og en detaljeret projektplan hvori tilbudsgivers bud på løsning af opgaven fremgår.

3.2 Ordregivers ønsker til faglige kompetencer for det udførende team

Til vurdering af tilbudsgivers faglige kompetencer vægtes det særligt positivt, at tilbudsgivers projektteam har:

- Dokumenteret erfaring med informationsindhentning fra offentlige myndigheder
- Dokumenteret erfaring med erhvervsøkonomiske analyser
- Et godt sammensat team, hvor der er en stor, faglig bredde
- Dokumenteret erfaring med området omhandlende henkastet affald og affaldsindsamling.

3.3 Afleveringsdato og evaluering

Tilbud fremsendes senest den 18. maj 2020 kl. 10.00 til følgende mailadresse: krams@mst.dk.

Tilbudsgiver skal ved tilbudsfristen aflevere et samlet tilbudsmateriale, der gør Miljøstyrelsen i stand til at gennemskue de enkelte elementer af tilbudsgivers tilbud.

De indkomne tilbud evalueres, hvorefter leverandøren med det bedste forhold mellem pris og kvalitet tilbydes opgaven. Her vil der blive lagt vægt på løsningsbeskrivelse, projektplan, faglige kvalifikationer, timeforbrug og pris.

3.4 Kontakt person

Kristine Amstrup
krams@mst.dk
AC-tekniker
Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C